

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК L Ч. 58. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 14-го березня 1942.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 58. Jersey City, N. J., Saturday, March 14, 1942.

VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS, IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE

Бразилійці Розбивають Німецькі Склепи з Обурення на „Вісь” за Затоплення Їх Кораблів - Американська Субмарина Затопила 4 Японські Кораблі - Советська Офензива Зломила Німецьку Оборонну Лінію в Україні

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ ЯПОНСЬКОЇ МІСІЇ В ПАПСЬКІЙ СТОЛИЦІ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд вислав дипломатичну ноту до Папської Столиці, в якій домагається, щоб Папа Пій XII не визнає японської місії при Ватикані та не встановив дипломатичних відносин з Токіо. Як доносять, японці роблять заходи, щоб Ватикан визнає японську імперію та дозволить на дипломатичне представництво. Досі японці не мали свого заступника при Ватикані, як це мають всі інші держави. Департамент стейту у своїй ноті підкреслює, що визнання японської місії Ватиканом санкціонує ці варварські звірства японської армії, яких вона допустилася в Гонг Конг і Манілі. Це означало б рівнож, що таке визнання стрінулося з осудом цілого християнського світа. Як доносять з Вашингтону, погляди американського уряду поділяє також американський католицький єпископат. З Лондону повідомляють, що англійський уряд підтримує подібні демарші перед Ватиканом, але самостійно, себто без співпраці з американським урядом.

ПРИСПИШУЮТЬ ПРОДУКЦІЮ НА ВСІХ ДІЛЯНКАХ

ВАШИНГТОН. — Доналд М. Нелсон, голова Військової продукційної Ради, розіслав спеціального об'їзника до всіх фабрик, в якому домагається прискіпшення продукції. В об'їзнику виложені плани, що кожна фабрика має зробити, щоб виконати свої завдання в краєвій обороні.

АРЕШТОВАНО ІТАЛІЙСЬКОГО СПІВАКА ПІНЦУ

НЬЮ ЙОРК. — Федеральні агенти з ФБІ арештували Езіо Пінцу, відомого італійського баса, що останніх 15 літ виступав в Метрополітен Опері в Нью Йорку, під замітом, що він є чужинцем ворожої держави й являється небезпечним для держави. Кажуть, що Пінца перебуває довгий час в Америці, але не став американським громадянином. Він родився в Римі в 1892, музичні студії покінчив в Болоні, Італія, а свій артистичний дебют мав ще в 1919 році в 1926. прибув до Америки й відтоді стало виступав в опері не тільки в Нью Йорку, але й в інших містах Америки. В 1940. р. він вдруге оженився з американкою, панною Дорис Ніл Лік. Від вибуху війни між Америкою та Італією Пінцу беззастогно пильнували. Хоч ФБІ не згадує про його вину, проте здогадуються, що його арештували на підставі власних тверджень, що він „є прихильником Мусоліні“, як це він часто повторює. Він є широко знайомим в американському співацькому світі.

ЦЕНЗОР ПЕРЕСТЕРІГАЄ ФОТОГРАФІВ

ВАШИНГТОН. — Директор Цензури Байрон Прайс, видає пересторогу для всіх фотографів, щоб вони були дуже обережні з робленням знімків в цей воєнний час. Часто невина знімка, зроблена фотографом-аматором, може принести неочікувані прислуги для ворожої розвідки. Всі ці знімки, що містяться по численних журналах чи висвітлюються в кінах є заздалегідь перевірені урядом і тільки за його дозволом випускаються для ужитку, кінців Прайс.

НАЙВИЩА МЕДАЛЬ ДЛЯ СЕРЖАНТА ЛОКАРДА

ВАШИНГТОН. — Підсекретар війни Роберт Р. Патерсон надіслав сержанту Джозефу Локарда Медалю Визначної Служби за те, що в дні 7. грудня 1941. він був першим, що завважив зближаючі японські літаки над Перл Гарбором. Він повідомив про це негайно своїх вищих військових, однак це його перестороги не взято поважно. Через це, що залога Перл Гарбору не була на поготівлі, багато людей впадо жертвою зрадинського японського нападу. Сержант Локард заслужив собі на це найвище військове відзначення, бо сповнив свій воїнський та громадянський обов'язок, казав підсекретар Патерсон.

ПОПОВНЮЮТЬ ВТРАТИ БРАЗИЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН. — Підсекретар стейту Сомнер Велес заявив, що американський уряд заповнить ці прогалини, що їх поробили в бразилійській торговельній флотії ворожі субмарини. Морська Комісія вже почала робити заходи, щоб Бразилія одержала американські кораблі, якіб заступили ці, що були затоплені. Бразилійська торговельна флотія не була розмірно велика, тому Америка хоче поповнити ці діри та не допустити до занепаду торгівлі через брак відповідних середників комунікації.

ПРОТИ-НІМЕЦЬКІ ВИСТУПИ БРАЗИЛІЇ ТА БРАЗИЛІЙЦІВ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Затоплення Державами Осі бразилійських кораблів довело до того, що бразилійсько-німецькі відносини увійшли нагдо в стадію кризи. Розарена бразилійська маса почала брати „жерму політики“ в свої руки та розправлятися з німецькими склепами та інституціями в Ріо де Жанейро. Демонструючи бразилійці напали на кілька німецьких склепів, повибивали вікна й лопинали двері. Ушкоджено крім того один французько-італійський банк, один японський і один німецький. Президент Бразилії Гетуліо Варган зарядив конфіскацію до 30% грошового майна горожан Держав Осі, щоб покрити ті втрати, які понесла Бразилія в затоплених тоталітарними субмаринами кораблях.

ОДНА АМЕРИКАНСЬКА СУБМАРИНА ЗАТОПИЛА ЧОТИРИ ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки подає, що американська субмарина, запливаючи далеко між японські острови, затопила 3 перевозові кораблі, а один пасажирський, переміщений на перевозовий. Досі американські кораблі, субмарини й літаки затопили вже 88 японських кораблів різної величини й типу. Цей самий комунікат згадує, що американські летунні зістріляли один японський літак над островом Мідвей.

СОВЕТСЬКА ОФЕНЗИВА В УКРАЇНІ

БЕРН. — Советські війська розпочали масову офензиву на українському фронті. Деякі вістки подали число зібраного в тих околицях советського війська як один і пів мільона. Але інші вістки спростовують це і кажуть, що маршал Тимошенко в своїй розпочатій офензиві не має більше, як двісті тисяч війська. Проте те військo завдало німцям вже великі втрати і в кількох місцях заломило їхні лінії. Завзяті бої, з успіхами для советських військ, провадяться також на центральнім фронті, зокрема в околицях озера Ільмена.

ЯПОНЦІ ВТРАТИЛИ ЗНОВ 13 КОРАБЛІВ

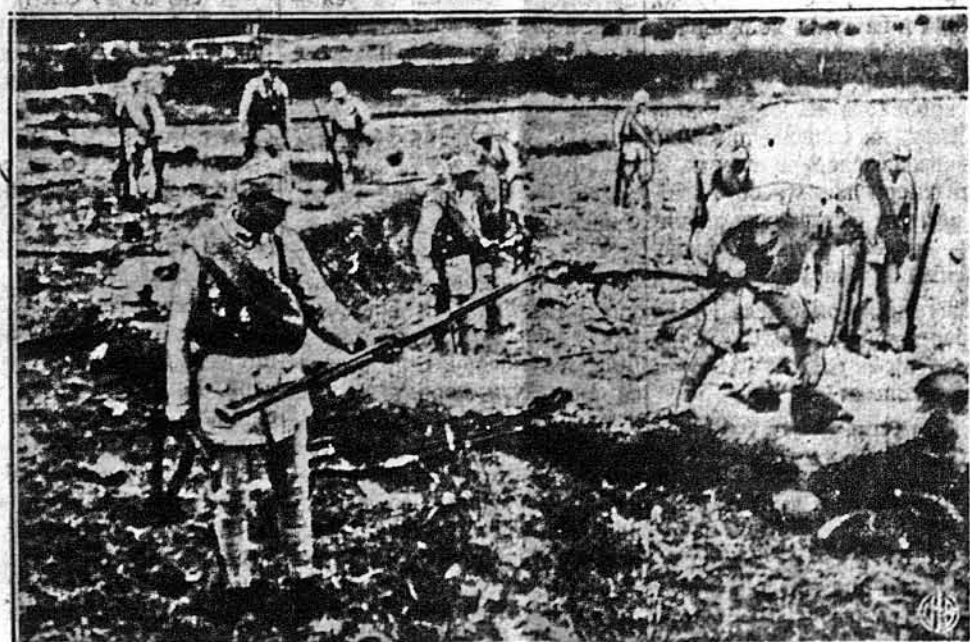
КАНБЕРА. — Австралійська повітряна сила напружує всіх зусиль, щоб завдати японським інвалідним кораблям якнайбільшої шкоди, ще поки вони підлізуть під австралійські береги. Вони налітали на величезний японський конвой, що прямує до Порту Моресбі, Папуа, і за два дні знищили 13 японських кораблів. Маючи на увазі звірства, які японці поповнювали на британських громадянах в Гон Конгу, австралійці рішили боротись до загибелі, щоб не допустити до японської інвазії.

КИТАЙЦІ ОБОРОНЯЮТЬ БУРМУ

ЧУНКІНГ. — Китайський штаб вислав більшу кількість свого випробованого війська до провінції Бурми, щоб обороняти її перед японськими найздижками. Це перший раз, що китайські війська вступають на британську землю. Через Бурму веде відомий Бурмський шлях, який, хоч відтятий вже від моря, проте в великій своїй частині ще приносить услуги Китаєви. На тім фронті японці гуртують поперх 50,000 війська.

ЕВАКУАЦІЯ ЦЕЙЛОНУ

ЛОНДОН. — Бритійські влади зарядили частину евакуації острова Цейлону, що лежить недалеко Індійського суходолу. З Цейлону мають забратись головні ті цивільні люди, які не виконують там ніяких потрібних робіт.

КИТАЙЦІ ОЧИЩУЮТЬ ПОБОЄВИЩА. — Китайські вояки забирають рушниці й інші воєнні принаряди, покинуті відступаючими японцями по бою в Шангшя, в Китаю. Китайці кажуть, що в бою згинувло принаймні 1,000 японців. Битва була одна з важких перемог.

ШВЕДИ ЗАКРИВАЮТЬ ПРОТИ-НІМЕЦЬКІ ГАЗЕТИ

БЕРН. — Напруження між Швецією і Німеччиною прибрало нові форми. Шведський уряд закрив своїх десять газет, які гостро виступали проти Німеччини. В Швеції існує неспокій внаслідок того, що над Балтиком німці скупчують чимраз більше війська, як теж тому, що німецькі газети почали в останніх часах своє вістря звертати проти Швеції. Щоб одобрухати німців шведський уряд закрив згадані газети. Водночас уряд наложив гостру цензуру на вістки виходячі зо Швеції і все, що відноситься до німецько-шведського напруження, конфіскує.

КОРАБЕЛЬ „ГНАЙЗЕНАВ” ПОВАЖНО УШКОДЖЕНИЙ

ЛОНДОН. — Лондонські розвідчі літаки привезли фотографії з німецького боевого корабля „Гнайзенава“, який недавно з іншими кораблями перекривав через Англійський канал і тепер знаходиться в доку в Кілю. Фотографії найвиразніше показують, що той корабель є поважно ушкоджений і це забере місяці, поки він стане знов боєздатним. На верху видно як розібрано одну обсерваційну вежу, як теж викрощено для направи велику діру в покладах. Також латарть корабля з боків. Вістки з Швеції говорять, що ушкоджений також величезний кружляк „Прінц Ойген“. Бритійські літаки пильно слідкують за кораблем „Тіріці“, що хотів продертись на Північне море і там нападати на британські конвої. Покищо цей корабель далі ховається в однім норвежським порті, але є побоювання, що він незадовго знов вирветься на широке море.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ ДО АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — В біжучій повітряній офензиві на німецькі міста і фабрики беруть участь також американські бомбовики. Шкоди заподіяні тими бомбовиками впродовж останніх чотирьох днів, дуже великі. Парижські фабрики, зокрема Рейнольта, зовсім не працюють. Багато німецьких фабрик теж припинили працю. Та це тільки початок бомбардувань. Бритійська й американська команда постановила постійно бомбардувати німецькі міста і німецькі порти далі. Американські нуркові бомбовики, що беруть участь в тім бомбардуванні, є дуже доброї якості. Вони напливають до Англії в усе збільшеним числі. Англія не буде в себе виробляти цього роду бомбовиків, а залишить їх вибір виключно Америці. Зате вона буде виробляти інший рід літаків, зокрема перехоплювачі. В тій цілі Англія вже побудувала свою першу величезну фабрику, що відлоти знаходиться глибоко під землею і її не можуть досягнути ворожі бомби.

ПРО ШО МРІЮТЬ ЯПОНЦІ!

ТОКІО. — (Через радіо). — Промовляючи на святі, влаштованім з нагоди здобуття Рангуну, шеф пресового відділу японської флотії заявив, що прийде час, коли переможа на японська флотія буде мати дефіляду в порті Нью Йорку, а водночас японська переможна армія вступатиме до Лондону, Англії. Прем'єр Тойо в парламенті заявив, що Об'єднані Держави мусять очікувати від Японії ще більших ударів. Він далі сказав, що японці дотепер взяли в полон 210,000 війська Об'єднаних Держав.

АВСТРАЛІЯ ПЛАНУЄ ЦІЛКОВИТЕ ЗНИЩЕННЯ ВРАЗІ ІНВАЗІЇ

СІДНІЙ. — Мілітарні влади в Австралії видали заклики до австралійців, щоб вони, на випадок японського нападу на австралійську землю, або забирали все зо собою, або все нищили. Не вільно залишити за собою нічого, що моглоб мати якунебудь вартість для японців. Треба палити все, будинки, авта, газоліну, всяку машинерію і залишати за собою голу виснажену землю.

БРИТІЙЦІ ТАКИ НЕ ВПУСКАЮТЬ ІМІГРАТІВ ДО ПАЛЕСТИНИ

ЛОНДОН. — У зв'язку з затопленням на Чорнім морі корабля Струма, й смертю кількох сот жидівських втікачів що блукали на тім кораблі шукаючи десть в світі пристановища, були запити в британському парламенті, чи британський уряд не думає змигчити свого імміграційного закону і чи не хотів би допустити бездомних жидівських втікачів до Палестини? На це відповів міністер колоній, МекМілан, що змінити імміграційних постанов не можна.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Піднесім Духа -- Пісню!

Немає де правди діти, але так є, що американсько-українське життя переживає важку кризу, важні переміни. Складаються на те різні причини, та не час їх тепер розбирати. Та якби вони не були і якби через те не зайшли переміни, вони не повинні ніяк шкодити нашому культурному життю. Бо підносити наше культурне життя на вищий щабель і брати його під більшу опіку, це вже хіба цілком певно відповідає американському способу думання. Бож Америка хоче, щоб культурні цінності різних національностей, з яких складається американський нарід, залишилися і збагатили американську націю та створили з неї згодом щось таке незвичайне, що є одним з найкращих у світі.

На цей місяць припадає традиційне Свято Шевченка. Але за разом припали і 100-літні уродини Миколи Лисенка. Так сказати зійшлися разом — два рідні браття, що жили одним і тим самим народом та черпали з нього всі свої духові сили. Один віршав на народній лад, а другий на такий же лад музикував. Можна сказати, що обидва вони співали і в співі передавали все, що було й є найшляхотніше в українському народі. І не тільки те. Виспівали вони теж і те, що є найбагатородніше в людській душі, в кожній душі, кожного народу. Бо українська народна пісня чарує саме світ тільки тому, що вона виявляє найвищі людські цінності, найглибші людські почуття, найтонші й найбагатородніші джерела людської душі.

А коли так, то спитаймо себе: що з нами в Америці? Чи ми думаємо про ці речі? Чи є кому в нас застановитись, що так не повинно бути, щоб задала теж і культурна ділянка, щоб не було кому підготувати навіть 100-літній ювілей Миколи Лисенка?

Це не є ніяка догана, звернена в сторону її чи другої особи чи організації. Це є догана, звернена в сторону нас усіх, цілого нашого загалу, що нагло немов притупів, що робить вразіння, що немов лякається вийти на світ навіть з Шевченковим Святом, що вагається купити „Історію України“, чи післати пару доларів на рекордування української пісні... Не хочемо сказати, що так є всюди і зі всіма нами. Але так є з більшістю.

До цього хочемо ще надіти, що коли ми святкуємо в Америці пам'ять Шевченка чи Франка, та ще в теперішню пору, то ми помагаємо тим ідеям, за які Америка тепер бореться. І те саме відноситься до української пісні, так чудово відданої Миколою Лисенком. Тож голосім далі, що та пісня „не вмере, не загине“, бо тим голосимо, що не вмируть і не загинуть ті великі ідеї волі й правди, що їх та пісня голосить. Не мовчимо, а проганяймо чорні думи бадором і огненню українським пісню, бо вона додає бодрості і віри в перемогу краси і правди. А це потрібне теж і Америці!

ЗАХРІС ТОПЕЛЮС.

СІКУ

За Карла XII. жив у північній Фінляндії вбогий пастушок. Називався Сіку. Це мало значити Сикст. Однак фінляндська мова вже така, що на свій лад перекинує імена, так, як їх найкраще вимовляти. Сіку був такий вбогий, що не мав ані шапки, ні сорочки, ні черевиків. Та він цим нітрохи не журився. Був усе веселий та радісний. А як під горою Сіпурі пас корови, то з ранку до вечора співав співанки, грав на березовій сопілці та радів, коли гомін від гір відповідав йому.

Сіку мав старий ножики, це було його майно. Крім того мав іще пса. Той пс називався Кету, себто Лис. То був вірний, бистрий пс, з гострою мордою, довгим хвостом і жовтим кожухом. Оба держалися разом у часті та недої. Кету пильнував коров і вважав, коли Сіку дрімив у полудне. Сіку ділився з Кету черв'яком, що його діста-

вав на сніданок і на обід. До хліба була юшка, себто чиста джерельна вода. Майже щодня мали по обіді солодку страву, суніці, малини, ожини, черники, гогоди. Відповідно до того, що коли в літі було.

Сіку здавалося, що він у лісі наче князь. Та коли падали дуже дощі й похолодало, вечорами тужив за мислиною каші. — Ах, ця гарна, тепла миска! Все, що лишалося на берегах, він міг вишкребувати! А Кету міг облизувати ложку та красти молоко з розбитого кітчиного глиняного горнятка біля решітки. Та це рідко коли обходилося без бою.

Господар англійського хутора був скупий, господарня також. Однак Сіку не робив собі з того нічого. Він мав свободу, а відповідав лише за Кету пильнував коров і вважав, коли Сіку дрімив у полудне. Сіку ділився з Кету черв'яком, що його діста-

вав на сніданок і на обід. До хліба була юшка, себто чиста джерельна вода. Майже щодня мали по обіді солодку страву, суніці, малини, ожини, черники, гогоди. Відповідно до того, що коли в літі було.

Сіку здавалося, що він у лісі наче князь. Та коли падали дуже дощі й похолодало, вечорами тужив за мислиною каші. — Ах, ця гарна, тепла миска! Все, що лишалося на берегах, він міг вишкребувати! А Кету міг облизувати ложку та красти молоко з розбитого кітчиного глиняного горнятка біля решітки. Та це рідко коли обходилося без бою.

Господар англійського хутора був скупий, господарня також. Однак Сіку не робив собі з того нічого. Він мав свободу, а відповідав лише за Кету пильнував коров і вважав, коли Сіку дрімив у полудне. Сіку ділився з Кету черв'яком, що його діста-

Кету пильнував коров і вважав, коли Сіку дрімив у полудне. Сіку ділився з Кету черв'яком, що його діста-

Кету пильнував коров і вважав, коли Сіку дрімив у полудне. Сіку ділився з Кету черв'яком, що його діста-

Зрушено Великанські Сили

На наших очах стаються події, які зрушують цілий світ до самих основ. Однак і тепер не багато є таких людей, що вповні розуміють вагу того, що стається. Колиб так політики з року 1914-го могли бачити дійсні наслідки першої світової війни, то мабуть булиб старанні за всяку ціну не допустити до війни. А може навіть і Гітлер не був би відважився розпочинати війну в 1939 році, колиб був міг передбачити, які великі сили зрухнуть він цю війною з місця, та що остаточно ось ті сили розторощать його самого та наційську Німеччину.

Пригадаймо собі, що вже перша світова війна сильно захитала пошану до розуму й сили Європи в очах племен та народів Азії та Африки. Бож не було то проявом розуму, що європейці завзято винищували себе на полях боїв від 1914 до 1918 р. Саме те, що європейці винищувалися страшною війною, додало духа таким, як от, наприклад, Японії. І наскільки слабшою стане тепер Європа, настільки легше буде японцям запанувати над величезною Азією, що має більше як половину населення світу. Ось тут припадає тепер ізза цього велике завдання на Злучені Держави, щоб допильнувати того, чого Європа не в силі доконати. Та так є, що тепер з одного боку роздувають ненависть до Британії й Злучених Держав наційські пропагандисти в Азії, Африці та Полудневій Америці, а з другого боку японські. Написи розбуджують страшну нищителю силу, не бачучи, що самі від неї пропадуть.

Такі події, як бомбардування ніпоями Перд Гарбору та заняття Сінгапуру, менше важливі тим, що і скільки мав через них втрат в літаках, кораблях, чи навіть вояках, бо літаків та кораблів знов можна багато набудувати, а хлопців до війська навербувати. Такі події важливі тим, що в очах племен та народів Азії, Африки і навіть Полудневої Америки вони знизили престиж європейців та їх билих племінників, що є в Злучених Державах та Канаді. В їх очах біда людей показалася уже не такими то дуже сильними. На це тепер японські пропагандисти і числять. Їм ходить про те, щоб азійці перестали бояться сили Європи, та щоб запалали ненавистю до білих європейців та американців. А колиб вся Азія зворохобилася проти європейців та амери-

канців, то всі знаємо, яка то страшна сила загрозилася тоді невеличкій Європі. Тоді навіть і західна Європа булаб залята жовтою лавою. Ось це є те, до чого доводять нашість своєю божевільною політикою. Англія і Америка змагають до поступу і хочуть бачити свободу теж і в Азії, а не анархію і сатрапію.

Багато тепер мови й про те, що війна, мовляв, може ще потривати три, чотири, або й десяти років. Та навіть і ті, що кажуть це, не розуміють вповні того, що значить, коли будемо ще яких чотири або й більше років роздухувати воєнну пожежу. Не розуміють того, що та світова пожежа може стати такою великанською, що вже ніяка інша сила не здужає її спинити, і що всім нам вона може загрожувати знищенням. Та так є, що війну треба скінчити. І то обов'язково тільки перемогою Об'єднаних Держав. Ось тому треба, щоб якнайшкороше напружити та запрягти всі свої сили до війни, аби в якнайшкорошій часі розторощити як сили Японії, так і сили Німеччини, та в цей спосіб не допустити до тієї страшної анархії-хаосу, що може охопити цілий світ через довгу війну.

На довгу війну числить хіба комунізм. Це він хоче, щоб світ через це дуже збіднів, та щоб люди огрікли та вороже поглянули на японців, бо це буде вода на млин комуністів. Це тоді буде добрий ґрунт для їх „світової революції“. Та в інтересі людства є вжити усіх сил, щоб ми перемогли ворогів якнайшкороше, та щоб могли закінити якнайшкороше мирну відбудову світа.

O. Ivaх, Вінніпег, Ман.

ЯПОНИЯ І С. С. С. Р.

Разом з численними поголосками про підготовку гігантської офензивної на советському фронті, кружляють вперто вістки про наспівуючий конфлікт між Советським Союзом та Японією. Це малаб бути т. зв. „синхронізація“ (узгіднення щодо часу) японського наступу: або на Сибір, або на Індію, з рівночасним німецьким наступом на Близький Схід та Кавказ. Про це недвозначно говорять офіційні американські чинники, які твердять, що цілком тоталітарних сил є злучення їх армій, де в Індії чи Перзії. Також і більшовицькі офіційні звіти дають нагоду до таких здогадів. Згадатиб комунікат Тасс-а про концентрацію червоної армії на Сахаліні, виїзд японського амбасадора з Москви й більшовицького з Токіо, й т. п.

Японія, пущившись на шлях світових підбоїв, старається етапами доконати своїх цілей. В першу чергу вона хоче підорвати в самих основ панування Франції, Англії, Америки та Голландії на Далекому Сході, здобуваючи одну за другою їх колоніальні посілості. Відтак вона намагатиметься заблокувати Китай та приневолювати маршал Чен Кай Шека до здачі. Щойно тоді есентуально воно може почати війну проти Росії. Бо ніде правди діти, далішні успіхи її залежать від двох умов: 1. розвиток німецько-більшовицької війни, 2. від того, чи Японія зуміє вдержати здобуті позиції на південному Пасифіку.

Цілком певно заломання німецького фронту в Росії та на Україні буде катастрофічним також і для японських планів. Колиб червона армія знищила воєнну машину Гітлера, тоді й японці не малиб найменшого вигляду встояти перед нею. Знову капітуляція чи есентуальний розгром Німеччини, звільнилаб великі англійські, американські, голландські, китайські й т. п. мілітарні сили, які негайно звернулисяб проти Японії. Отже з того наглядно видно, що в інтересі дальших успіхів Японії в Азії є ліквідація більшовицького фронту.

Для Японії та її планів щодо т. зв. „велико-азійської сфери добробуту“, Росія являється однією з найголовніших перешкод. І коли вона досі ще не пішла війною проти Советського Союзу, то це з тих двох вище згаданих причин: її власні фронти на островах Східної Нідерландської Індії та неясність німецько-

більшовицького фронту на сході Європи.

Та що до тої війни йде, видно з тої горячкової метушні, про яку доносять з Далекого Сходу. Більшевики громадять свої війська вздовж побережжя Охотського моря та Татарського проливу, подібно як японці концентрують свої сили напроти Сахаліну.

Коли вірити газетним звідомленням, то про цей сконцентрований та синхронізований наступ Гітлера та Японії на Росію, вже ніби порішено перед кількома тижнями на конференції генеральних штабів Держав Осі в Берліні. Стратегія того плану полягає на тому, що японці мусять проредитися до Індії, а німці до Ірану, що з одної сторони граничить з Індією, а з другої з Іраком.

На шляху Японії стоїть Бурма та Індія. Може й тому на цей фронт післано перед дними ген. Вейселя, якого не тільки альянти, але також і німці, уважають одним із найкращих стратегів Об'єднаних Держав. Завдання Вейселя є за всяку ціну спійняти японський наступ, дати поміч китайському маршалу Чен Кай Шекові, та тим робом ударити пляни німецько-японської „синхронізації“.

На шляху своїм до Ірану має Німеччина Туреччину та Росію. Тяжко вгадати, що зробіть Туреччина, коли німці занехають „війну нервів“, а загрозять їй справжньою війною. Та політика Туреччини буде залежати від постави альянтів на Близькому Сході та від спроможності Росії обороняти Кавказ, що входить в брму до Ірану.

Можна сподіватися, що японсько-російські відносини є напружені до високого ступеня, та що може прийти до отвірної війни між Японією і С. С. С. Р. До цього дасть притоку перша Японія, якщо німці матимуть успіхи на східно-європейському фронті. Інакше підуть війною самі більшовики, коли зломлять німецьку офензиву і будуть в силі післати більше війська на Далекий Схід.

З воєнної статистики далось обчислити, що воюючи країни видають \$50,000, щоб вбити одного вояка.

Шпиталь Белвю в Нью-Йорку, оснований в 1658. р., є найстарішим шпиталем в Америці.

Далі йому вибили, а на другий день вислали на пасовище без полуденка.

Тепер не співав ніякої пісеньки. Сумний та голодний сидів під горою. Аж тут прийшов бородатий троль із Алісу та сказав до Сіку:

— Дай мені твою чорну корову Мустіку та скажи, що вовк роздер її. Зате я дам тобі всю тую землю, яку можеш бачити з гори Сіпурі.

— Ні, я не такий дурний! — відповів Сіку сердито.

— То ти сам собі винен, — сказав троль і побіг стрімголов на діл.

Кету став гавкати. Сіку побіг туди та побачив Мустіку, що лежала нежива на збочі гори. Вона зїла якесь трійливе зїлля. Вже не вдалося повернути її до життя.

Сіку розплакався, взяв пригорщу води та вилив Мустіці на голову. Та все те нічого не помогло. Мусів вертатися з триннадцятьма коровами додому та розповісти про нещастя.

Тепер замкнули Сіку на три дні у пивниці й не дали йому нічого їсти. Четвертого дня післали його з триннадцять-

ШЛЯХОМ ПРИРОДНОГО РОЗВИТКУ

Те, що діється тепер у відносинах між Англією й Індією є незвичайно цікавим для дослідника національних і визвольних рухів. А це з того боку, що бачимо, що тепер уже сама Англія спішиться з тим, щоб налагодити відносини з Індією. І то в такий спосіб, щоб Індію дійсно задоволити, бо тільки вдоволені Індія дасть Англії як Об'єднаним Державам ту допомогу, яка потрібна в боротьбі з Державами Осі. Що більше, сама Англія намагається дати якнайбільшу допомогу теж і „вільному Китаєви“, щоб об'єднати величезні сили Китаю й Індії для боротьби з Японією і її союзниками.

Бачимо наглядно, якто попри ідейні згляди заважають ще незвичайно сильно, а навіть і рішально, інші чинники. Ось з такими чинниками рахуються завжди ті, що думають про розвій людства еволюційним шляхом. Історія дає повно доказів, що все міняється, що й поневоленням народом трапляється завжди нагода добитись волі, якщо вони себе до такого моменту приготувалють.

Очевидно, що з Індією справа маєтсья дещо інакше. Індія булаб дістала самоуправу і домінільний характер навіть і без теперішньої міжнародної конюнктури. Але воєнні події приспівують той процес. Вони тепер дають Індії, несподівано, більшу нагоду, ніж вона сама могла цього надіятись. Та разом з тим паде на Індію велика відповідальність за те, як вона ту нагоду використає. З того згляду це є незвичайно важний момент. Є нагода дійти шляхом політичного розсуду до повного порозуміння з Англією і дістати можливість повного національного розвитку, який дасть їй змогу допомогти Об'єднаним Державам. Але й можна Індії піти на демоагогічні обіцянки з боку Японії про „повну незалежність“ і опинитись згодом у неволі, змарнувавши знамениту нагоду. Ось тому це є момент, що заважить на дальшій історії Індії, а також і на історії Англії.

З цього здають собі добре справу в Англії й тому саме висилають до Індії сера Стафорда Кріпса. Як знаємо, Англія має завжди на поготовіло державного мужа, що відповідний для певної ситуації, а навіть і для певної країни, з якою їй треба полагодувати якісь важні справи. Тепер усі погоджуються, що Стафорд Кріпс є ідеальною людиною для налаштування нових відносин між Англією і Індією. Ось тому його місія така важна. І тому на неї звернув пильну увагу цілий світ. Зокрема зацікавлені нею Злучені Держави, бо від цього, як ця справа буде вирішена, залежатиме і дальша стратегія на Пасифіку та хід дальшої боротьби з Японією. Очевидно, що американський уряд і американський нарід є за те, щоб піти Індії на зустріч і дати їй належні права, звязуючи її таким чином в природний спосіб з Бритійською Спільнотою Народів, в якій вона повинна стати повноправною і вільною країною.

ЧОТИРИ АЛІАНТСЬКІ КОРАБЛІ ЗАТОПЛЕНІ НА АТЛАНТИКУ

ВАШІНГТОН. — Департамент маринарки повідомляє, що ворожі субмарини, оперуючи при американських берегах, затопили 4 кораблі серед них були один середній британський, малий шведський. Бритійські власті в Нассаві подають про затоплення ще одного корабля, а з Гавани, столиці Куби також сповіщають про затоплення американського паровика. Жадних втрат в людях не було.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧЕРЕЗ ВІЩО ВПАЛА
ФРАНЦІЯ

Кажуть, що історики написали тисячі томів про причини упадку римської імперії, найбільшої імперії старинної історії. Здається, що незадовго це саме можна буде сказати про упадок сучасної нам французької республіки.

Досі маємо вже цілу низку книжок про цю справу. Ріжні думки висувують автори для вияснення причини упадку Франції. Наперед військові знавці заговорили про мілітарні причини: мовляв, причина в армії: Франція покляла всю надію на оборонну війну. Потім політики подавали як причину злу політику. Потім психологи попрали військний аргумент, але втягли в справу весь французький народ: так, французька армія поклялася на оборонну війну, але так була настроєна вся Франція.

Серед маси книжок про цю справу вибилося недавно книжка відомої французької журналістки Женевіє Табуї. Жінка приписує велику роллю в упадку Франції ріжним жінкам, любовницям великих французьких політиків.

Наконець появилася книжка одного французького редактора, Пієра Лазарефа, котрий доказує, що найбільшу вину в упадку Франції поносить преса, французькі газети.

Це все нагадує в дечому відому дитячу поемку: WHO KILLED COCK ROBIN? в котрій один за одним згинули півні: I KILLED COCK ROBIN!

ПРЕСА ЯК ПРИЧИНА

Лазареф каже, що французька преса причинилася найбільше до упадку Франції через те, що вона була скорумпована.

Це велике слово й важкий закид. По українськи його можна перекласти словом: зіпсутий. Однак, якби не перекладати, одно слово справи не вяснить. Треба показати об'яви того зіпсуття, щоб зрозуміти значіння слова.

Отже в чому полягала корупція французької преси? Передовсім у тому, що преса, на зовні вільна й від уряду незалежна, ні від нікого іншого, привикла брати „субсидії“, хабарі, від ріжних багатих людей, урядів, бізнесових корпорацій, тощо. Іншими словами, французькі газети продавалися то амбітним політикам, своїм і чужим. То жадним наживи купцям і промисловцям. То урядові, французькому чи чужому.

РОЗУМ ЧИ ГЛУПОТА?

Це могло би комусь видаватися вершком розуму доставити гроші на право й на ліво, від своїх і від чужих, від приватних і публичних чинників.

І справді можемо собі представити, що власники французьких газет робили легким коштом гарний бізнес. І певно з багатої трапези накладки падали охлapi на столи й столики редакторів і фізичних робітників газет.

Таку відповідь можна було вважати остаточною відповіддю лише до упадку Франції. Нині, коли Франція найшла в німецькій неволі, коли вся майже вільна преса Франції знищена, коли французькі газети перемінилися на собачки, що скачуть, як їм Гітлер приказує, власне цю доду французької преси треба додати до відповіді на питання: чи була корупція преси розумом чи глупотою?

Здається в світлі останніх подій можна хіба сказати одно: французька преса була би

сповнила своє завдання супроти французького народу, якби вона була звернула йому увагу на небезпеки, які грозять йому з боку ворогів, зовнішніх і внутрішніх. Французька преса цього не зробила: коли ворог вломлювався в Францію, коли французький народ спав преспокойно, вона, як обжирта собака видихувала охлapi, котрими обжерлася. Нині та преса голодом перемирає.

МУДРИЙ ПОЛЯК ПО ШКОДІ

Зогляду на те, що Пієр Лазареф був самим редактором великої паризької газети „Парі-Суар“, цікаво знати, чи ця газета й він бачили недостачі французької преси, які причинили упадок Франції?

Отже Лазареф старається в своїй книжці довести, що його газета не належала до скорумпованої преси. Сталося це одначе відій зовсім припадково, бо завдяки тому, що власником газети „Парі-Суар“ став Жан Пруво, що був багатим чоловіком, який пішов в журналістику для любови діла.

Завдяки тому Лазареф може нині показати на неодну хибну й помилку Франції, яку доглянула його газета, хоча вона не мала сили повернути публічній опінії, що нею кермувала скорумпована маса французької преси.

ЧИ ТИГР ЗМІНЯЄ БАРВУ?

Між людьми, на яких „Парі-Суар“, Пруво й Лазареф відразу пізналися, були: Ляваль, що все хотів зробити з Гітлером якийсь хитрий торг; „дефензивний“ генерал Гамелен, та гітлерівський агент Абес.

З писання Лазарефа про тих осіб видно ясно, що Лазареф не вірить, що людина на загал змінюється в своїй загальній політиці, своєму світогляді, поведінці. Як прийдуть нові умови, людина може робити нові заяви, займати нові становища. Однак, в ґрунті річей вона далі така сама, як була.

„ЧИ Я НЕ КАЗАВ“

Назагал, писання Лазарефа могли би зробити вражіння, що він хоче постійно доказувати, як то він усе наперед перебачував, заповідав, остерігав.

Та Лазареф признається до помилок. Напр., коли німці входили до Парижа, він рішився з Парижа втікати. Перед виходом з дому газети він стрінувся з хлопцем, що їздив „елевейтером“. Знаючи його як ельзатця, Лазареф сказав до хлопця: „Тобі як ельзатцеві не буде добре, як попадеш у руки тих швабів“. І справді як німці прийшли до Парижа, ельзатець перестав їздити елейтером: він став заступником директора газети...

Лазареф хоче цим сказати, що його ельзатець певно був здавна на німецькій службі. І те саме він хоче підсунути про нового редактора „Парі-Суар“, котрим став Жансон, автор фільмової штуки „Пеп де Моко“, що недавно тому була дуже популярна в Америці.

Цим Лазареф хоче дати до зрозуміння, що він у багатьох випадках теж помилявся. Знається, він зовсім не хоче сказати читачеві: „Дивись, який я був розумний. Як я все знав наперед“. Зрештою між нерозумними людьми такі річі про себе легко говорити. Між розумними такий чоловік лише себе осмішує.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТИ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО
ГРОСЕРНИЧКИ.

Минуло шість років, як я опинилася серед американського моря з чотирілітнім синком Ярославом. І майже без засобів до життя, без ніякого заняття, а з \$4.59 у руках. Переїхала до Кліфтон Гайц, Пенсильванія. Страх, що зо мною буде, додавав мені величезної енергії. Я літала і шукала праці та писала до всіх, кого знала, щоб знайти хоч найменше заняття. Знайшла першу працю в фабриці, де шили ріжного роду звірята, себто забавки для дітей з баранячої шкіри. Робота після системи „пісворк“. А що я не мала найменшого поняття про того роду роботу, то перший день нервово й мозольної праці приніс мені всього 25 центів зарібку. Але страх за життя моєї дитини робив своє. І я вже за тиждень заробляла \$15 тижнево, а при кінці третього тижня виплатили мені \$27.34.

У тому часі прийшов лист з Дітройту, від моїх знайомих, що трапляється маленька гресерня на продаж, але треба \$400 завдатку. Хоч я вже почала добре заробляти, то я таки рішилася покинути роботу, бо журила мене дитина, що була в день під опікою старої польської жінки. А дотого я думала, чому я маю працювати в чужій фабриці, коли можнаб зужити всю свою енергію для себе і дитини. Ось так я лишила фабрику і перебралася до Дітройту, де вдалось мені перебрати гресерню від буховинської українки, але такої, в якій майже не було ніякої національної свідомости. Ніхто в цій околиці навіть не знав, що вона з українського роду.

Як перебрала я цей інтерес, то зачала роздумувати, як його повести. Я відчувала після свого скромного розуміння, що треба його повести так, щоб я могла не тільки заробити гроші, але щоб мати й інше вдоволення. Це розумовання довело мене зараз до того, що я довідалася, що маємо в Дітройті Українську Молодечарську Спілку „Белмонт Кримері“. І зараз дістала українського молодечаря. Далі я пізнала, що український пекар (п. Холявий) пече знаменитий хліб. І той хліб вже був у мене. Ще далі я пізнала, що українське розвозить добру соловку воду, а другий знамениті овочі. І зачала від них діставати товари.

Згадую за те, бо того перше не було. Це одно. А друге важне те, що в скорому часі костюмери зачали вже самі питати за „українською ковбасою“ чи „українським хлібом“. А я маю з того велике вдоволення, бо переконуюсь, що ось та добра „українська ковбаса“ та цей добре випечений і смачний „український хліб“ є знаменитою українською пропагандою... Бо так є, що ті, що питають за

ними українськими виробами, теж питають, в якій країні це так печуть чи виробляють, з якої муки, з якого м'яса і т. д. А це знову є нагода, щоб поговорити про український нарід і український край. Самі костюмери зачали мене розпитувати про українські часописи, які бачать в мене на „квантері“, „бо я передплачую 10 українських газет з Америки і Канади. Вправді не маю часу їх усіх читати, але передплачую, щоб хоч таким способом допомогти українській пресі. Признаюсь до того, що всіх їх не читаю, але передплачую, навіть перед своїми покупцями. І бачу, що вони мене за те, як мені здається, навіть більше шанують, бо зачинають звирятися через з ріжними політичними поглядами, а навіть з родинними клопотами. А що держаться моєї гресерні, то видно з того, що число покупців є втричі більше ніж було в моєї попередниці.

Ще одно замітне. В моїй околиці є багато українців. Та більша половина з них це „хахли“. Душевні каліки щодо національності. І тому клич „свій до свого“ має застосування щодо мого бізнесу тільки на 50%.

Минуло шість років бізнесової практики. З цього є така користь: Сьогодні я є незалежною. Паную своєю працею й свого зарібку. Почувала себе вільною і самостійною. А найбільше вдоволення я душевно, бо за той час я могла виповняти дві справи: національну і економічну. А це кінцеве в життю кожної людини.

Анастасія Г. Біловус,
Дітройт, Міш.

ІНДІЯ ОЧКУЄ СТАФОРДА
КРИПСА

ВАРДГА (Індія). — Духовний провідник Індії, Магатма Ганді, який у відношенні до гіндусів, подібно як Лев Толстой до москвинів, був великим гуманістом, апостолом правди на волі, зате про гіндуські переслідування магометдан говорив, що це „внутрішня гіндуська справа“ — те пер-промовив своє слово в зв'язку з приїздом сера Стафорда Крипса до Індії. Він заявив, що Британія мусить признатися до вини, що гнетіння гіндусів було найбільшим злочиним. Він скептично дивився на приїзд Стафорда Крипса, проте говорив, що особа Крипса в Індії має популярність і довіря. Подібно висказалися інші гіндуські провідники.

Деякі бомбовики везуть зо собою поштових голубів, щоб ними послугуватися, коли їх бездротний апарат зіпсується.

Новий субститут кави почав виробляти в Швейції; його роблять з засушеної папки цукрового буряка.

Новонароджений кит важить сім тонів.

НОВИЙ ДОДАТОК ДО МОТОРИЗАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ. Новий автомобіль для американської армії, званий „супер-джип“, пробовано оподі підчас маневрів коло Лос Анджелеса. Це авто, пляноване капітаном Ричардом Фичом, має чотири лари коліс; з тих пар другу пару на передній частині, піднесено звичайно вгору, опускається на землю лише тоді, як треба витягнути передні колеса з бодота або глибокого рова.

З Книжкового Руху

ЮВІЛЕЙНА КНИГА СОЮЗУ
УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

Яка ціль видавання ювілейних книг? — Звичайно така, що одно покоління започаткувавши та ведучи якусь суспільну установу старіється, а передаючи її в руки нового громадянського достору, хоче свою працю завершити документарним видавництвом. Ювілейна книга — це клаптик історії. Тому 25-ліття краще надається для цього, як коротший засяг часу.

Союз Українок вибрав 15-ліття своєї діяльності під вражінням, що організація закінчила свій перший етап, у якому діяльність полягала виключно на жіноцтві, що приїхало сюди со Старого Краю. У новому етапі до рішально-го голосу має вже прийти тут роджене, молоде покоління, яке заважить на вигляді, цілях та діяльності організації.

Та прочитавши Ювілейну Книгу не набираєш такого вражіння. Цей жіночий елемент, який започаткував і вів працю у Союзі Українок Америки через найтяжчі для організації початкові літа, ніяк не надається для цього, щоб передавати працю кому іншому та їти на спочинок. Досить переглянути знімки членок відділів (є вони майже з усіх відділів), щоб переконатися, що особовий склад організації це жінки в „сильному віку“, такі, що саме на них полягає праця в кожній жіночій організації. Зрілі, досвідчені, що мають вже за собою що добу життя, яка у громадянській праці зв'язує жінкам руки домашніми та родинними обов'язками. До цього навіть чисельно молодіші відділи творять малий процент, а на вигляді книжки вони заважали трома чи чотирма зв'язками, писаними англійською мовою в яких навіть не підмічують наміру вести та перебрати відповідальність за організацію. Тому — хоч Ювілейна Книга вмістила старшу частину нашого тутешнього жіноцтва у рамці історії жіночого руху, нема найменшого сумніву, що воно буде ще принаймні десятиліття далі надавати напрям діяльності організації та її поглиблювати.

Книжка має формальний характер. Це є її доброю прикметою і хибною. Прикметою, бо кожна фразу діяльності підтверджує цифрами, протоколами, резолюціями і т. п., які необхідні для оцінки товариства у теперішньому і на майбутнє. Хибною — якщо брати під увагу читача не за інтересованого подібною діяльністю Союзу — що формальна частина займає більшу половину книжки і без шкоди моглаб бути скорочена. Та за це для кожного кружка, а то й члена уважніший опис його діяльності становить більшу вартість — тим біль-

ше, коли на книжку глядіти як на причину до історії не самого лише жіночого руху, але культурно-освітньої праці цілої української еміграції.

Ювілейна Книга дає п'ятнадцять-літний образ діяльності Союзу, як на тутешній обстановині, поважний та ріжнородний. Не обмежуючися програмою до одного лиш роду діяльності — організація давала відділам можливість проявляти ініціативу, відповідну обставинам. Звідтіля крім збіркової акції на цілі наших організацій у Старому Краю та Америці, що за цей час досягли десятків тисяч — подибуємо видні сліди праці над самоосвітою членів, пропагандою нашого мистецтва, святкуванням ріжних національних свят, виховуванням тут родженого покоління у контакті з українською культурою. Щобільше — стрічаємося з такою діяльністю, як прим. ініціатива для творення університетського клубу нашої молоді (Пітсбург), плянова акція для відправлення у місцевій пресі неправдивих інформацій про українців (Дітройт) і т. п.

Перегляд праці збагачує звіт з діяльності С. У. Канади, який є членом Канадської Жіночої Ради і через своїх 125 кружків веде хоєнну та живу працю між нашою канадською еміграцією. Найкращий доказ — від 1926 р. (дата заснування) для оживлення діяльності видано друком поверх 80 віддітів та 50 інших публікацій, як книжок, памфлетів, узорів і т. п.

Друга частина книжки це історія українського жіноцтва та вичерпуючий перегляд його організацій на українських

та чужих землях. Його обрібка на англійській мові за-садує і надається для цього, щоб її вживати як зразковий інформативно-пропагандовий матеріал на американському чи канадському ґрунті.

Клявдія Олесницька.

В ЧАСІ
ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТ
ПРИДАЄТЬСЯ ДЛЯ ПРОМОВ
ЧИ ВІДЧИТІВ
ПРО Т. ШЕВЧЕНКА КНИЖКА
Д-РА Л. МИШУТИ

ШЕВЧЕНКО

-- і --
ЖІНКА

На тлі жіночих Шевченкових постатей змальовано в книжці велич душі генія України, його пориви до волі та протест проти гнету і насильства.

Ціна 50 центів.

Замовляйте:

“СВОБОДА”
P. O. Box 346,
JERSEY CITY, N. J.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Гарні картки в книжковій формі з віршами і з конвертами, ціна: 5 центів одна.

Уживайте купон, котрий тут подаємо:

Прошу мені прислати _____ карток книжкових, на що залучаю \$ _____

Назвище _____

Число і улицы _____

Місцевість і стейт _____

На с. о. д. не висилаємо. Можна належитість вислати поштовыми марками.

“СВОБОДА”

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ УКРАЇНИ

в часах великих суспільних
і національних переворотів
НЕМА КРАЩОЇ КНИЖКИ, ЯК ІСТОРІЯ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ.

Про ту важну епоху самостійної української
козацької републіки

пише

відомий ЮРІЙ ВЕРНАДСЬКИЙ,
професор історії в Єйльському університеті,
в англійській книжці, що власне появилася друком
з друкарні Єйльської Університетської Преси,
накладом Українського Народного Союзу, під нагол.:
БОHDAN

НЕТMAN OF UKRAINE
150 СТОРІН. ПОРТРЕТИ І ІЛЮСТРАЦІЇ. ЦІНА \$2.50

ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ, проситесь витягти цей купон на кропкованій лінійці й вислати виповнений до книгарні „Свободи“:

“СВОБОДА,” P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Поснаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу
вислати мені _____ примірників книжки: BOHDAN, Hetman of Ukraine.

Імя _____

Адреса _____

Місто _____ Стейт _____

ЗИМА І ВЕСНА

Зима кінчиться... починається весна. Власне тепер сезон використати добру нагоду. Можете дістати чудове зимове футро за таку дешеву ціну, що аж дійсно дивно. Зможете носити футро, ще до кінця цієї зими, а потім мати його й на наступні роки.

З весною думки кожної жінки звертаються до нової одягу. Тому ви можете разом дістати собі гарне коротеньке футро, так зване „джекет“, яке можна носити з весняними суконками.

Чи ви хочете футра на зиму, чи на весну, одного можете бути певними, а це, що

ФУТРА МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

купується з ДОВІР'ЯМ.

З довірям, що вони зроблені за шкідливої найвищої якості.

ВСТУПІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

Michael Turansky
350 SEVENTH AVENUE
NEW YORK, N. Y.

LACKAWANNA
4-0973

BETWEEN
29th & 30th STS
16th FLOOR

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ.

З життя української громади.

Наше місто розділює велика ріка Місісіпі й тому східна частина міста, цебто Іст Ст. Луїс, належить вже до Ілліной. Про нашу місцевість мало пишеться в пресі, хоч ми тут маємо досить гарні організації життя. Маємо гарний Український Народний Дім, де гуртується все українське життя. Можна сміло сказати, що це один з найкращих українських домів в двох стей-

тсах, Місурі й Ілленой. Підчас побуту головних урядників У. Н. Союзу нам, говорено, що такого дому не мають інші громади, од хочби Нью Йорк чи Шікаго. Далі в нашій міс-

на А. Ч. Хрест.

Дня 13. січня, цебто в на-вечеря українського Нового Року, влаштовано традиційну „Маланку“ для наших громадян. Голова Українського Народного Дому гом. І. Василюк привітав гостей, а підчас вечери гом. І. Тимкович згадав, що українські емігранти своїми зусиллями збудували собі краще життя в цій країні.

Тепер на цю прибрану вітчину напав ненаситний ворог, щоб знищити її багатства, її демократичний та свободолюбний устрій. Тому то американці українського походження повинні допомагати всіми силами та спричинитися до перемоги Америки над її ворогами. На його заклик перевела лані Марія Василюк збірку на

Американський Червоний Хрест, яка дала \$13. Треба згадати, що всі наші члени та відділи кунують Бонди Оборони та беруть активну участь в оборонній праці. На днях в Народнім Домі неба-ром піchnуться курси цивільної оборони. Таким способом наша громада причиняється своєю цілою до цієї великої справи, якою є для нас всіх остаточна перемога Америки.

Член Українського Народного Союзу.

ГОРНЕЛ, Н. И.

Зорганізовано відділ У. Н. Союзу.

Дня 23. листопада м. р. зійшлися ми до парохіальної галі, де мав до нас проговорити П. А. Маланчук, організатор У. Н. Союзу. Те, що ми почули, було дуже ясне й переконливе. Кожний зрозумів, що У. Н. Союз є збудований на добрім фундаменті, що є добре загошпідарений та має якнайкращі грамоти як для дорослих, так і для дітей. Був і до-

НАСЛІДНИК ГЕСА. — Мартін Борман, особистий приятель Гітлера, которого йменовано наступником Геса на становищі представника партії.

брий наслідок з мови, бо вписалося відразу 10 членів до У. Н. Союзу. При тій нагоді вибрано відділових урядників і так повстав наш 215 відділ У. Н. Союзу. Ми урядники і члени раді, що ми є в Союзівій родині й подаємо до відома, що теж стараємось, щоб наш відділ розвинувся. Вже приєднали нових 5 старших членів і двоє дітей. Віримо, що чесні громадяни Горнелської громади теж переконуються, так як і ми, що це честь належати до своєї рідної й чесної організації, а також є наш Український Народний Союз.

За відділовий уряд: Михайло Кердел, предсідник; Стефан Катола, касієр; Ілія Назар, секретар.

КУРЧАТА НА ПРОДАЖ

УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРИ! Чи годують дріб, курки, качки? — Пеню, що так! Дайте мені нагоду продати Вам ПЕРШОЇ КЛЯСИ КУРЧАТА, які є екзаміновані стейковими властями. — Тому, що багато українців минулого року мали добрий прихід з своїх курчат, вислали курчат в найбільші закусинні Злучених Держав. Ручу, що сто процент дійду до Вас живі й здорові, і ручу, що Ви будете задоволені.

Цього року продаю 15 родів курчат і 2 роди качок. Замовлення пишть на адресу

JOHN FEDOROWICZ
9 School Street West Warwick, R. I.

НАДІЙНІ

На цю організацію можна сміло надіятися, бо вона має певне знання, здобуте довголітнім досвідом на службі тутешньої громади серед найвибагливіших родин.

Ці роки досвіду не змарнувалися; вони прослужили на ідоосконалення нашої організації і витиснули на ній знак довгих років.

STEPHEN J. LEWISIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5888 Bayonne 3-0540

Електричні дерева.

Одним з найбільших див природи є електричні дерева, що ростуть в Індіях. Листя того дерева є так дуже переповнені електричним струмом, що ділають на магнітну стрілку навіть на віддалі кількох метрів. При діткненні такого дерева через людину переходить сильний електричний струм. Інтересне також те, що електричне напруження дерева є найсильніше в полудне, а найслабше вночі. Знаючи в часі дощу дерево цілком витратить свою електричну енергію.

Недавно ботаніки віднашли в Недалю ще дивніше дерево, зване „саумаль“, котре пожирає інші дерева. Насіння тої дивної рослини розносять птахи. Коли таке насіння впаде між розвилкування іншого дерева — „самауль“ починається розвивати скоро, та стає паразитом, запускаючи в свою жертву свої коріння, розширюючись на пень свого господаря, висисаючи з нього соки та оточуючи густими коріннями його галузки. Вкінці паразит убиває свою жертву, котра висихає.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжя свідства.
Геморойд і желязні лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісний години 10—5; вечірні 11—2.
Жінки-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп. Екзамінація \$2.00.

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ або ДІВЧИНИ на помешкання. Маю три кімнати, парові опірювання, гаряча вода, ванна. Винайму блузу, кімнату, або до сільського репту. Мій адрес: 56-8

KATHERINE KOSTIK,
240 East 25th St., New York, N. Y.

В СУДІ ЗАГАЛЬНИХ СПРАВ КОМОН ПЛІС І.

• для повіту Філадельфії
Вереснева Сесія 1939. Ч. 234

в справі розводу А. В. М.

ПАВЛЮ МАСЛЮК проти КАСЬКІ МАСЛЮК. До КАСЬКІ МАСЛЮК з Манастиря, повіт Ліско, Польща.

Прийміть, прошу, до відома, що суд призначив мене за свого представника в повній справі, в якій ваш чоловік, ПАВЛЮ МАСЛЮК, висів проти вас скаргу, вимагаючи абсолютного розводу на тій основі, що ви його покинули, і що я буду мати пересудування в цій справі, щоб вислухати свідки, в своїй канцелярії, 2000 Норт Американ Білдинг, вулиці Броду і Сансон, Філадельфія, Пенсильванія. Злучені Держави Америки, в суботу, 28-го березня, 1942, в 11-й годині рано, скінчив війсьнич час, і ви можете прийти тоді туди з своїми свідками, коли того бажаєте.

HARRY A. RUTENBERG,
Master.

ДАРОМ!

Полеша в Ревматичнім Болю

Якщо терпите на лопатках в руках і ногах; якщо чуєте лопатки в суглобах; якщо маєте гостре коління при зміні повітря, хочемо, щоб Ви по-пробували ROSSE Tabs без копту й зобов'язання. Вивається тисячами людей від двадцяти літ задля скорішої полеші, задля неспівної, хвилюєвої полеші в ревматичних болях, Артрайтис і Неврайтис.

ДАРОМ для читачів „Свободи“

Якщо Ви ще ніколи не вживали ROSSE Tabs, запрошуємо Вас, щоб Ви спробували їх на наш кошт. Дозвольте нам писати Вам пачочку певної великості — закінить 24 таблетки ДАРОМ. Якщо вони не дадуть Вам скорішої успіхоючої полеші й як не будете вдяковані з лисляку їх ужиття і з низької ціни пачочки, відшліть нам оставшу містину, а не будете нам нічого винні. Не припи-люйте грошей, а тільки подайте своє імення й адресу до:

ROSSE PRODUCTS CO., Dept. O-19,
2708 W. Farwell Ave., Chicago, Ill.

ПРОДАЮ

ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, ВУЧЕРНИ, ГРОСЕРІІ й різного рода бізнеси. Полагодуємо нотаріальні справи. Продаю різного рода аскурацію ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public,
309 E. 14 St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урадові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 вечір. В невідлі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5068
Урадові години: Від 1 до 3 попол., від 6 до 8 вечір.
В невідлі згідно з умовою.

БОЛІНІ

Рани на ногах, опухлі ноги, набридли жила, болочі ноги, флебітис (запалення жил), напухлі або болочі жилами на кісточках і ревматичні ноги успішно лікуюмо нашими європейськими методами без операції.

Лікує згубні літом і котиків. Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ПОПРОБУЙТЕ ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ ЄВРОПЕЙСЬКІ ЧАЙ:

Ч. 1.—ТРУДНИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять на кашель і прохолодні подражнення внаслідок простуди.
Ціна \$1 за пакет.

Ч. 2.—ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять на шлунок і кишкові недомогання: газ і злігу, спричинену наміром кашу в шлунок і часове затвердження.
Ціна \$1 за пакет.

Ч. 3.—ДЮРЕТИЧНИЙ ЧАЙ—для тих, що терплять від запору сечі, принагідного подражнення міхура й сечового проводу, та болі крижів від простуди.
Ціна \$1.75 за пакет.

Посилайте свої замовлення до:
Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73 St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ

„GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc.“
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.

Маю на складі РІЗНІ МЕБЛІ, доброї якості, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з ценою переважною металевому труну, двома автом., караваном, балсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з винятком однієї й належностей за церковну відправу й пінтгар.
S. KANAIAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шпир і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує програбам по ціні так низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ

К4НОВІ „ПЕНТІШУТИ“. — Американські воєнки пробували оновити в Ріно, В Неваді, нові типи легкопаду, що їх називають „пентішутами“, бо вони мають під парасолею повкові лійки, що відвертають повітря на боки. На світліні така „пентішута“ з д-ром Кристіеном Вуафом, її винахідником.

EAGERLY THE PALADINE WARRIOR DASHED AT THE HELPLESS TARZAN, TO BEHEAD HIM.

Паладинський воєк з кровавою насолодою біг в напрямі безборонного Тарзана, щоб голою шаблею відтяти йому голову.

SEEING HIS FRIEND'S DESPERATE PLIGHT, ALI RAN UP AND CUT THE APE-MAN'S BONDS.

Та Алі, побачивши, що його товариш знаходиться в небезпечному положенні, підбіг та скоро поперетинав шнур на руках Тарзана.

THEN HE THRUST A SWORD INTO TARZAN'S HANDS. "YOU MUST FIGHT WITH US IF YOU SAVE YOURSELF!" THE ADAX URGED

Тоді він кинув шаблю до рук Тарзана і сказав: „Ти му-сипи боротися поруч з нами, якщо хочеш спастися!“

BY NOW, MORE PALADINES HAD SIGHTED TARZAN. THEY STORMED TOWARD HIM IN A RABID PACK.

За той час більше паладинів, побачивши Тарзана, збіг-лося, щоб взяти участь в тій дикий борбі за голову Тарзана.

ТАРЗАН, ч. 523. Дика боротьба.